

JOSÉ RENÉ PAZ

La Declaració Universal dels Drets Humans ha complert recentment els 60 anys, però encara a dia d'avui, malgrat el llarg temps transcorregut des de la seva aprovació, el món continua presenciant nombroses violacions dels principis que recull el text. Femicidi a Mèxic, reclutament de nens soldats a Colòmbia i a països d'Àfrica, agressions sexuals contra les dones, violacions dels drets fonamentals dels pobles indígenes a Llatinoamèrica, etc. Són només alguns exemples de la llarga llista dels atemptats contra la dignitat d'homes i dones que tenen lloc a diari en diferents llocs del món.

França, *patrie des Droits de l'Homme?*

En el moment culminant d'un llarg procés de globalització que es va iniciar amb la colonització de les Índies Occidentals (Antilles i les Bahames), les desigualtats entre el Nord i el Sud són cada vegada més profundes. Als països on la pobresa castiga la major part de la població, les autoritats i els grups aliats al poder no sempre garanteixen una aplicació constant i duradora dels drets més fonamentals. Però què succeeix als països industrialitzats? Protegeixen els drets humans, en particular els dels estrangers que viuen al seu territori?

En la meua condició de nicaragüenc que viu a París, m'agradaria realitzar una breu anàlisi de la situació que viu França, considerada la *patrie des droits de l'Homme* per excel·lència i per costum, en un moment en què el govern de Nicolas Sarkozy ha optat per una estricta política migratòria que ha estat molt criticada per algunes organitzacions per no respectar els drets humans.

França va jugar un paper destacat en l'elaboració de la Declaració Universal dels Drets Humans, finalment adoptada per l'Assemblea General de les Nacions Unides a París el 10 de desembre de 1948. En la redacció del text van participar dos importants personalitats franceses: Stéphane Hessel, diplomàtic, ambaixador i antic membre de la Resistència durant la Segona Guerra Mundial; i René Cassin, jurista, diplomàtic i polític, considerat el principal autor de la Declaració i també president del Tribunal Europeu de Drets Humans (en el marc de la Convenció Europea de Drets Humans, adoptada pel Consell d'Europa el 1950). Però la influència francesa no acaba aquí. Els pares de la Declaració es van inspirar en un dels texts fonamentals de la Revolució Francesa, la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà de 1789, que forma part integrant del Preàmbul de la Constitució gal·la de 1958. Aquesta Declaració "revolucionària" conté una sèrie de drets naturals, individuals i

JOSÉ RENÉ PAZ

col·lectius que formen part del dret positiu francès.

Encara que no és un text vinculant per als Estats, la Declaració Universal dels Drets Humans ha estat la base per a la creació de les dues convencions internacionals de l'Organització de les Nacions Unides: el Pacte Internacional de Drets Civils i Polítics i el Pacte Internacional de Drets Econòmics, Socials i Culturals.

l'ús de la tortura i de les execucions extrajudicials per part de militars durant la guerra d'Algèria, per exemple.

Però no és necessari retrocedir molt en el temps per trobar violacions dels drets humans a França. Els nous protocols de detenció i expulsió d'immigrants indocumentats que aplica l'actual govern de Nicolas Sarkozy són alarmants pel seu poc respecte als drets fonamentals de les persones. El president Sarkozy considera que França no ha de sofrir d'una

Així doncs, França ha estat històricament un dels principals promotors dels drets fonamentals d'homes i dones. Però en l'actualitat, en quina situació es troben els drets humans en aquest país?

Opino que no es pot jutjar un país per no respectar tots i cada un dels drets humans, ja que cap Estat del món els compleix al peu de la lletra. Però França, com a *patrie des droits de l'Homme*, és d'aquests països que, creient-se fidels protectors dels drets humans, pretenen donar lliçons a d'altres sobre com respectar-los, quan en el seu propi territori hi ha actualment nombroses mancances en el sistema de protecció. A més, la recent història de França **compta amb alguns "episodis negres", com a**

"immigration subie" (immigració imposada), sinó que ha de tenir una *"immigration choisie"* (immigració elegida). Així, el govern francès pretén acollir només immigrants amb títols i diplomes universitaris reconeguts.

Les lleis d'immigració franceses ja eren molt restrictives abans de l'arribada de Sarkozy a l'Eliseu, però l'actual Executiu, encapçalat pel primer ministre François Fillon, les ha endurit encara més. El Govern va crear el controvertit Ministeri d'Immigració, de la Integració, de la Identitat nacional i del Desenvolupament Solidari, que a l'inici el va dirigir Brice Hortefeux. Aquest polític va ser el promotor de l'anomenada "lei de gestió de la immigració", que modifica el

JOSÉ RENÉ PAZ

Codi d'entrada i estada dels estrangers i de dret d'asil. Aquesta llei posa majors traves a la reagrupació familiar, un dret reconegut en la Declaració Universal dels Drets Humans, així com en els Pactes Internacionals de Drets Humans, la Carta Social Europea o la Convenció Europea de Drets Humans.

Per reduir el nombre d'immigrants indocumentats, Hortefeux, quan encara era ministre d'Immigració (actualment ocupa la cartera de Treball), va ordenar una sèrie d'objectius xifrats que les forces de l'ordre han de complir anualment en matèria d'expulsions i reconduccions a la frontera: 25.000 el 2007, 26.000 el 2008 i 28.000 el 2010. Els esmentats objectius a complir afegeixen pressió a les forces de seguretat, la qual cosa sovint es tradueix en errors o abusos a immigrants.

El principal punt de crítica de la conservadora política d'immigració de Sarkozy és la creació de centres de retenció de *sans-papiers* (sense papers, indocumentats). El motí de juny de 2008 en el centre de retenció de Vincennes (al costat de París), el més gran de tot el país, va evidenciar que el model d'integració francès té severes llacunes. Els centres de retenció estan majoritàriament superpoblats i el respecte a la dignitat dels detinguts sembla no ser una prioritat pel govern francès. Això ha provocat crítiques de moltes organitzacions humanitàries i organismes no governamentals preocupats per les condicions dels indocumentats detinguts. Algunes organitzacions han arribat fins i tot a comparar els centres de retenció administrativa amb "camps de concentració".

Així que França, que diu ser pioner en drets humans, no és un exemplar complidor dels mateixos, però no és un cas únic al món. Potències com els Estats Units, la Xina o Rússia són altres exemples de països en els

quals l'aplicació dels drets humans dista de ser l'exemplar. El respecte dels drets consagrats per la Declaració Universal dels Drets Humans és un deure de tots els governs del món, no només el respecte dels drets dels ciutadans nacionals, sinó de tot ésser humà que es trobi sota la seva jurisdicció i protecció.

JOSÉ RENÉ PAZ

ESTUDIANT DEL MÀSTER EN DRETS HUMANS I DRET HUMANITARI
UNIVERSITÉ PARIS 2 PANTHEÓN-ASSAS,
FRANÇA

---

freshpolitik

*Drets Humans
'à la carta'*